

retsplejelovens § 792, stk. 1, nr. 1, om legemsbesigtigelse inden for strafferetsplejen.

Bestemmelsen indeholder endvidere hjemmel til undersøgelse af andet tøj end det, personen er iført, samt andre genstande, herunder køretøjer, i dennes besiddelse. Herefter vil f.eks. tasker, kufferter el. lign. kunne undersøges. Køretøjer skal forstås i overensstemmelse med færdselslovens afgrænsning heraf.

Efter *stk. 2, nr. 3*, kan politiet fratage personer genstande. Det er en forudsætning, at fratagelsen – eventuelt sammen med andre indgreb – kan medvirke til at afværge fare for ordensforstyrrelser eller sikkerheden. F.eks. vil en boltsaks og et brækjern kunne fratages en aktionerende, som nærmer sig et indhegnet anlæg.

Bestemmelsen indeholder ikke hjemmel til at konfiskere de pågældende genstande. Genstandene vil således som udgangspunkt skulle tilbageleveres, når den fare, der begrundede fratagelsen, ikke længere er til stede. Viser en genstand sig at være ulovlig, vil politiet herefter skulle følge de regler, der gælder inden for strafferetsplejen.

Anvendelse af indgreb efter nr. 2 og 3 er betinget af, at vedkommende "formodes" at være i besiddelse af genstande bestemt til at forstyrre den offentlige orden eller bestemt til at udgøre fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Formodningen skal være velbegrunderet, f.eks. ved at politiet observerer, at en person forsøger at gemme de omhandlede genstande på kroppen eller i en medbragt taske el.lign., eller modtager troværdige oplysninger om, at en person er i besiddelse af farlige genstande.

Det er endvidere en forudsætning, at politiet har en formodning om, at en ordensforstyrrelse mv. vil blive realiseret, hvis der ikke gribes ind. Der vil således kunne være grundlag for at gribe ind over for en person, som er i besiddelse af spraydåser med maling, hvis den pågældende er ved at forcere indhegningen til et jernbaneterræn midt om natten. Politiet vil derimod ikke have grundlag for at gribe ind, hvis den pågældende træffes i malertøj ved arbejdstids ophør.

§ 5, *stk. 3*, indeholder hjemmel til, at politiet om nødvendigt kan frihedsberøve den eller de personer, der giver anledning til faren.

Frihedsberøvelse kan alene ske, hvis mindre indgribende midler, herunder navnlig påbud, legemsbesigtigelse og fratagelse af genstande, ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren.

En frihedsberøvelse skal være så kortvarig som muligt. Formålet med frihedsberøvelsen skal indgå i denne vurdering, og personen skal derfor løslades, når de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede. Er formålet med ind-

grebet at bringe en person ud af en faresituation, vil der normalt ikke være grundlag for at indbringe den pågældende til en politistation. Omvendt kan der eventuelt ske indbringelse af en person, der gentagne gange forsøger at forcere afspærringen til et farligt område el.lign.

Frihedsberøvelsen må så vidt muligt ikke udstrækkes ud over 6 timer. Fristen skal regnes fra iværksættelse af frihedsberøvelsen. Den tid, der måtte medgå til transport til en politistation, skal således medregnes i fristen. Overskridelse af 6 timers grænsen forudsættes normalt kun at ville kunne ske i forbindelse med aktioner med frihedsberøvelse af et større antal personer, hvor den tid, der vil medgå til transport til politistationen, registrering og identifikation af de frihedsberøvede, i praksis ikke vil gøre det muligt at overholde 6-timers fristen.

Det følger endvidere udtrykkeligt af bestemmelsen, at frihedsberøvelsen skal være så skånsom som mulig. Kravet om skånsomhed indebærer bl.a., at den frihedsberøvede ikke må transporteres og anbringes på en unødigt belastende måde, og at frihedsberøvelsen om muligt skal gennemføres med diskretion.

Efter § 5, *stk. 4*, kan politiet skaffe sig adgang til et ikke-frit tilgængeligt sted uden retskendelse, når det er nødvendigt for at afværge fare for den offentlige orden eller fare for sikkerheden.

Politiet kan alene skaffe sig adgang til et ikke-frit tilgængeligt sted, hvis det er nødvendigt for at afværge en konkret og nærliggende fare den offentlige orden, samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Bestemmelsen kan f.eks. anvendes i forbindelse med ulykker eller uheld på erhvervsvirksomheder, kemikalieudslip fra en virksomhed eller anden udledning af sundhedsfarlige stoffer. Er der i disse tilfælde ikke andre personer til stede, som på forsvarlig måde kan tage hånd om situationen, kan politiet skaffe sig adgang til virksomheden med henblik på at afværge faren eller begrænse skaden.

Politiet vil endvidere kunne kontakte personer, der færdes i farlige afspærrede områder, f.eks. ved affaldsdepoter, på byggepladser el.lign.

Politiet vil også kunne skaffe sig adgang til private hjem, hvis der foreligger fare for orden og sikkerhed. Det kan f.eks. være nødvendigt i forbindelse med gasudslip, der indebærer fare for omkringboende, eller brud på en vandhane i en lejlighed, der indebærer fare for større materielle skader i ejendommen. Er beboeren ikke til stede, kan politiet eventuelt gå frem efter regler om uanmodet forretningsførelse. Politiet vil også kunne skaffe sig adgang til et privat hjem i for-